

Saadetin Anahtarı: Güzel Ahlaklı Olmak

Kaynaklar:

Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye, İslam Ahlakı, dinimizislam.com sitesi.

İyi bir müslüman olmak için güzel ahlaka sahip olmak, kötü ahlaktan uzak durmak gerekir. Ancak bununla dünya ve ahiret saadeti elde edilir. Güzel ahlak, ilim ve edep öğrenmekle, iyi insanlarla arkadaşlık etmekle elde edilir. Kötü ahlak da bunun tersidir. Yani cahil kalmak, edepsiz olmak, kötü insanlarla arkadaşlık etmekten hasıl olur. Cenab-ı Hak, Peygamber efendimizi överken **(Resulüm elbette sen en büyük ahlak üzereşin)** buyuruyor. (Kalem 4)

Ahlak hakkında İslam âlimleri buyuruyor ki:

"Her binanın bir temeli vardır. İslam'ın temeli de güzel ahlaktır."

"Kötü ahlak, öyle bir fenalıktır ki, onunla yapılan birçok iyilikler fayda vermez. Güzel ahlak, öyle bir iyiliktir ki, onunla yapılan günahlar bile affa uğrar."

"Güzel ahlak güler yüzlülük, cömertlik ve kimseyi üzmemek demektir."

"Güzel ahlak, kimseyle çekişmemek ve kimseyi çekiştirmemektir."

"Güzel ahlakın en azı, meşakatlere göğüs germek, yaptığı iyiliklerden karşılık beklememek, bütün insanlara karşı şefkatli olmaktır."

"Güzel ahlak, haramlardan kaçıp helali aramak, diğer insanlarla olduğu gibi aile efradıyla da iyi geçinip onların maişetlerini temin etmektir."

"Güzel ahlak, Yaratıcı düşünerek, yaratılanları hoş görmek, onların eziyetlerine sabretmektir."

Güzel ahlaklı olmanın alameti şunlardır:

İnsaflı olmak, arkadaşlarının hatasını görmemek, hüsnü zan etmek, suizandan [kötü zandan] kaçınmak, arkadaşlarının eziyetlerine göğüs germek, onlardan şikayetçi olmamak, hep kendi ayıp ve kusurlarıyla meşgul olmak, kendi nefsinin kınamak, güler yüzlü olup, herkesle yumuşak konuşmaktır.

Güzel ahlaklı kimse, edeplidir az konuşur, hatası azdır, gıybet etmez, Allah için sever, Allah için buğzeder, emanete riayet eder, komşu ve arkadaşını korur. Bütün hasletlerin başı ise hayadır.

Büyüklerden Ebu Osman El-Hayri'yi ziyafete davet ettiler. Davet yerine vardığı zaman kendine (Kusura bakma, çok insan geldi seni kabul edemeyeceğiz) dediler. Az gidince tekrar çağırdılar. Gelince tekrar, kabul edemeyeceklerini bildirdiler. Böyle birkaç defa çağırıp geri döndürdükten sonra (Biz seni denemek için bunu yaptık. Gerçekten güzel ahlaklıymışsın) dediler. Cevabında buyurdu ki: (Bu ahlak o kadar güzel midir? Bir köpeği de çağırırsanız gelir, kovsanız gider.)

Ahlakı güzelleştirmek

Hadis-i şeriflerde buyuruluyor ki:

(Sizin imanca en güzeliniz, ahlakça en güzel olanınızdır.) [Hakim]

(Sıcak su buz erittiği gibi, iyi huylu olmak, günahları eritir, yok eder. Sirke balı bozup yenilmez hâle soktuğu gibi, kötü huylu olmak, ibadetleri bozup yok eder.) [Taberani]

(Güzel ahlak, senden kesilen akrabayı ziyaret etmek, sana vermeyene vermek, sana zulmeden affettir.) [Beyheki]

(Bir müslüman güzel ahlakı sayesinde, gündüzleri oruç tutan, geceleri ibadet eden kimselerin derecesine kavuşur.) [İ. Ahmed]

(Bir insan az ibadet etse de, güzel ahlakı sayesinde en yüksek dereceye kavuşur.) [Taberani]

(İmanı en kuvvetli kişi, ahlakı en güzel ve hanımına en yumuşak olandır.) [Tirmizi]

(Şu üç şey bulunan kimsenin imanı kâmindir: Herkesle iyi geçinen güzel ahlak, kendini haramlardan alıkoyan vera, cehlini örten hilm.) [Nesai]

İman Ahlakla Ölçülür

İslam alimleri buyuruyor ki:

Cenab-ı Peygamber ne buyuruyor "aleyhissalatü vesselam"? (İçinizde imanı en güçlü olan, imanı zirvede olan, imanı kemalde olan, ahlakı güzel olandır.) Yani iman ahlakla ölçülmüş. Dolayısıyla bunlar bir bütündür, ayrılamaz. Bir kadını çok methetmişler Peygamberimize "aleyhissalatü vesselam", şöyle ibadet yapıyor, şöyle şöyle şöyle. Ama komşuları illallah diyor çenesinden. Gideceği yer Cehennem buyuruyor. Demiyor ki, bu kadar ibadetleri var. Onun için ahlakı güzel olanın imanı güzeldir, imanı güzel olanın ahlakı güzeldir. Eğer bunlardan biri noksansa ikisi de noksandır. Yani biri olmazsa ikisi de yok. Hele hele ahlak. Çünkü İslamiyetten evvel ahlak diye bir kelime yoktu. Ahlak diye bir nosyon yoktu. Ahlak diye bir fikir yoktu. Ne vardı? Hiç. Köpeğin neyi varsa insanlarda da o vardı.

Cennete Girilmesine Kefil Olunan Üç Kişi

İslam alimleri buyuruyor ki:

Hazret-i Peygamber buyuruyor ki "aleyhissalatü vesselam," üç kişinin Cennete gireceğine ben kefilim. Yani şu üç ahlak kimde varsa o Cennetlidir. Ben kefilim buyuruyor o üç kişiye. Birisi, şaka için dahi olsa yalan söylemeyen. İdama gidiyor, doğruyu söylüyor. Neden? Çünkü erkek adam. Adam gibi adam. Biri, yalan yok. Hazret-i Peygambere diyorlar ki, efendim bir mümin şu günahı işler mi? Allah affetsin. Nefsi var diyor. Şunu yapar mı? Allah affetsin. Şunu yapar mı? Allahü teala affetsin. Peki ya Resulallah, yalan söyler mi? Dur, orda durun diyor. (Mümin yalan söylemez.) Çünkü yalanla iman bir kalbde birleşmez. Ya o, ya bu.

İki, bir meselede haklı, yüzde yüz haklı. Fakat diyor ki, benim din kardeşim. Ben haklıyım desem ne olur, demesem ne olur? Bunun kalbi kırılacak. İş uzayacak,

münakaşa olacak. Diyor ki arkadaşına, sen haklısın. Hem de nasıl? Yüzde yüz haklı olduğu halde. Arkadaş sen mübarek adamsın, boş ver, ben zaten batmışım diyor. Sen haklısın. İşte diyor, kim bunu söyleyebilirse Cennetin ortasında hem de, köşk verilecek kendisine. O Cennetliktir, kefilim benim. O zaman kavga olur mu? O zaman gürültü olur mu? Ne, hiçbir şey kalmaz ki. Adam haklı olduğu halde diyor ki, ben vazgeçtim arkadaş, sen haklısın. Neden? İş uzamasın.

Üç, Cennette diyor, en üst seviyede, hem de benim yanımda, hem de benim yanımda olacak bir insan var diyor. Onun Cennete gireceğine ben kefilim. Diyorlar ki, ya Resulallah, kim bu? Bu ahlakı güzel olandır diyor. İnsanlara iyilik yapan, insanların gönlünü alan, insanları sevindiren, cömert olan; sayıyor. Kızmayan. Bunlar diyor, Cennette benim yanımda olacaklardır. Hem de nerde? En üst yerde. İşte onlar Cennetliktir.

Ahlakı Güzel Olanın Güzelliği Yanındakilere de Sirayet Eder

Bir mübarek zat buyuruyor ki, ahlakı güzel olanın yanındaki her şeyin de ahlakı güzel olur. Ne demek efendim bu? Diyor ki, İbrahim "aleyhisselam"ın ahlakı çok güzeldi. Ateşin bile ahlakı güzel oldu, onu yakmadı. İbrahim Ethem hazretleri bir türbeyi ziyarete gidiyor. Diyorlar ki, ne olur hocam gitmeyin, çok büyük yılanlar var. Eğer diyor, Rabbime isyan ettiysem onlar da bana isyan etsin. Gidiyor orda türbeyi ziyaret ediyor, namaz kılıyor, geliyor; bir şey yok. Onun için eskiler, büyüklerimiz evde bir kedi tabak kırsa hemen namaza dururlarmış. Ya Rabbi sana karşı nasıl bir kusur işledim ki bu kedi bu tabağı kırdı. Demek ki, benim suçum var, benim bir günahım var. Tövbe istiğfar ederim. Yoksa gidip de sopayı alıp da o kediyi dövmezlmiş.

İsa aleyhisselam bir gün havarileri ile gidiyormuş karşısına bir domuz çıkmış. Domuz çıkınca tabi herkes kenara çekilmiş. Domuz da gelmiş İsa aleyhisselamın önünde durmuş. Bakmış böyle tövbe ya Rabbi, demiş hadi selametle git demiş. Yapma etme, selametle git. Gittikten sonra demişler ki, ya Nebiyallah bu ne hal? Domuza da dua. Demiş dua değil, fakat benim ağızımdan hayatımda bugüne kadar kötü kelam çıkmadı. Ne diyeyim şimdi ben buna? Defol git diyemem ki, böyle bir kelime yok ağızımda. O kadar güzel ahlaklı ki, o kadar güzel ahlaklı ki, ağızından hayatı boyunca bir tek yanlış şey, ürkütücü, korkutucu, üzücü tek kelime çıkmamış. Domuza bile en sonunda demiş ki, hadi selametle git.

Peygamber Efendimizin (aleyhisselam) Güzel Ahlakı

İslam alimleri buyuruyor ki:

Cenab-ı Peygamberin "sallallahü aleyhi ve sellem" en büyük mucizesi Kur'an-ı kerimdi, ondan sonra güzel huyuydu. Güzel ahlakıydı yani. Ve hatta buyuruyor ya, (Ben size güzel ahlakı anlatmak için geldim, tamamlamak için geldim.)

Bir gün Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurmuş ki, her Peygamberi Allahü teala bir ahlakından dolayı Peygamber yapmıştır, üstün bir ahlakından dolayı. Mesela, İbrahim aleyhisselam çok misafirperverdi, en üstün ahlakı onun misafirperverliği idi. İsa aleyhisselam çok zühd ve takva sahibi idi. Musa aleyhisselam çok sabırlıydı. Bir gün koyunun biri kaçtı, peşinden koştu, o kaçtı bu koştu, o kaçtı bu koştu en sonunda koyunu bir yakaladı. Zaten öfkeliydi, aldı, sıkıca boğacak, başladı öpmeye, ah be kuzucuk hem kendini perişan ettin

hem beni. Onun o sabrı cenab-ı Hakkın çok hoşuna gitti, bu dedi Peygamberliğe layık. Peki dedi Eshab-ı kiram, ya Resulallah, Allahü teala sizi hangi ahlakınızdan dolayı Peygamber yaptı? Yani sizin en üstün ahlakınız hangisi? Mübarek buyurdu ki, **isar** dedi. Dediler ya Resulallah, isar ne demek? İsar, bir müminin kendisine lazım olanı verebilmektir. Ben ihtiyacım olanı verdim, ona isar derler. Onun için dinimiz diyor ki, bari ömrünüzde bir kere isar yapın bu sünnete uymak için. Ömrünüzde bir defa bari, sizin için çok ihtiyaç duyduğunuz, size çok lazım olanı bir din kardeşinize verin.

Güzel insanların yaptığı iş güzel olur. Bir insan güzel mi değil mi işinden belli olur. Bir gün bir fakir hazret-i Aliye gelmiş "radiyallahü anh". Hem de yolda, diyor ki, çıkar gömleğini bana ver. İsteğe bak. Demiş ki, iyi de burada olmaz. Gel eve gidelim, çıkarıyım veriyim. Çünkü cenab-ı Peygamberin "aleyhissalatü vesselam" ahlakı, huyu, güzelliği hiç kimseye hayatında hayır dememiş. Ne demiş? Peki. Peki deyince veriyor. Ya yoksa? Susuyor hiç olmazsa ama gene hayır kelimesi yok. Ahlak buna derler.

Tabi onun varisleri de öyle olur. Hazret-i Ali buyuruyor ki, tamam peki. Ama gel evde bari. Eve geliyorlar. Gidiyor gömleğini çıkarıyor, öteki gömleğini giyiyor. Adam, oh! mis gibi koklayınca bir beyit okuyor. Şairmiş demek ki. Beyit okuyunca hazret-i Ali diyor ki dur gitme. Gidiyor, üç tane altın getiriyor. Bak diyor bütün servetim bu. Al bu üç altını benden sana hediye. Ya Ali diyor hayırdır inşallah. Bunun sebebi ne? Cenab-ı Peygamber aklıma geldi diyor "sallallahü aleyhi ve sellem". O birgün buyurdu ki, (bir insanın değeri, kıymeti konuşmasından ve yaptığı işinden belli olur.) Hiç, kılık kıyafeti, mevkii, meşrebi bırakın bir tarafa. Ne söylüyor, ne yapıyor? İşte diyor bugün sen diyor şu beyiti okumakla güzel konuştun. Ben cenab-ı Peygamberi hatırladım. Seni memnun etmek için de, üç altınım vardı o da senin olsun. Demiş, ya Ali bu çok. Eğer ben bununla kabileme gidersem oranın en zengini ben olurum. Çünkü bizim kabilede altının adı var, kendi yok. Sana ne demiş, al bunları git. Hayır kelimesi yok. Varsa verir, yoksa susardı.

Bir yahudi Peygamber efendimizin hayatını inceliyor. Diyor ki, her şart tamam fakat bir ahlakı daha kaldı. Eğer o da tamam olursa ben diyor müslüman olurum. O da ne? Nefsi için öfkeleniyor mu, öfkelenmiyor mu? Böyle bir şey olduğu zaman nasıl davranıyor? Ben bunu bir anlayım bana yeter. Bir gün Peygamber efendimiz "aleyhissalatü vesselam" hazret-i Ali'yle "radiyallahü anh" kapıdan çıktı, karşısına bir köylü geldi. Dedi, ya Resulallah başım derde girdi. Dedi ya Resulallah, bizim köyün hepsini ben müslüman yaptım. Ama onlara neler vaat ettim bilsen. İşte eğer müslüman olursanız çok yağmur yağar, bereket olur, bol rızka kavuşursunuz. Başka türlü çare bulamadım, onlar da biraz ahiretlik biraz dünyalık hepsi müslüman oldular. Peki? Ama bir imtihan, bir kıtlık oldu yiyecek şeyimiz kalmıyor, hiç. Şimdi hepsi bana geldiler. Arkadaş! Ne oldu? Sen müslüman olmamızı istedin, müslüman olduk. Ama biz ölüyoruz açlıktan. Demiş ki, acele etmeyin! Resulullah hayatta. Ben gider arz ederim. Döndü Resulullah efendimiz hazret-i Aliye; bir şey var mı dedi. Vallahi bir şey yok dedi.

Yahudi de hep kolluyormuş zaten. Demiş, tam fırsat elime geçti. Demiş ki, ya Muhammed, üzülme. Kaç para istiyorsan ben vereyim. Borç vereyim. Hay hay buyurmuşlar. Ne kadar? Seksen dinar yeter. Elini bile sürmemiş mübarek, al

seksen dinar demiş köylüye vermiş. Bu benim borcum demiş, filan tarihte gel paranı iste. Tamam demiş, şimdi oldu. Köylü sevinerek gitti. Gün geldi, zaman geldi bir gün evvel Yahudi geldi. Hazret-i Ömer de yanında. Dedi ya Muhammed "aleyhissalatü vesselam" yarın para! Vermezsen bir adım gitmem bir yere dedi. Bana bugün lazım çünkü. Yarın gelecek ama esas kızdırmak işi. Bana bugün verirsen ver, vermezsen hiç verme. Çünkü bugün benim dehşet ihtiyacım var. Bir gün evvel ama dedi paramı isterim. Mübarek yutkundu. Çünkü hiç yok. Hazret-i Ömer dedi ki, ya Resulallah, destur var mı dedi bunun kafasını uçurayım. Mübarek tebessüm etti, yok dedi, doğru değil. Güldü. Dedi haklısın. Bir hadis-i şerif var. Peygamberimiz buyuruyorlar ki "aleyhissalatü vesselam"; (alacaklıdır haklıdır.) Öyle bir hadis-i şerif de var. Dedi ya Ömer! Dokunma! Kızmaya hakkımız yok, alacaklıdır haklıdır. Sen dedi git, bir yerden bul, öde ve gel. Ama hep tebessüm etti, haklısın dedi. Siz zaten müslümanlar hep geciktirirsiniz dedi. Tehir edersiniz dedi. Böyle biraz da tahrik ediyor yani. Mübarek de hiç cevap vermiyor, sadece sabrediyor, peki diyor, vereceğiz. Hazret-i Ömer sen bul bir yerden öde diyor. Hazret-i Ömer bir eli kabzada, bir eli, götürüyor bunu bir yere, parasını veriyor neyse. Hatta buyuruyor ki Peygamber efendimiz; kalbini kırdın diyor böyle hareketle, yirmi de fazla ver. Tabi, yirmi de fazla ver. Yahudi onu da alıyor geliyor. Dedi Ya Muhammed! "aleyhissalatü vesselam" Her şey tamam. Kelime-i şahadet getirip orda müslüman oluyor. Her şey tamam dedi.

Peygamber Efendimizin sallallahü aleyhi ve sellem güzel ahlakına dair bir kıssa

(Zâd-ül Mukvîn) kitabında diyor ki, (Resul aleyhisselamın komşusu bir ihtiyar kadın vardı. Kızını Resul aleyhisselama gönderdi. Namaz kılmak için örtünecek bir elbisem yok. Bana, namazda örtünecek bir elbise gönder diye yalvardı. Resul aleyhisselamın o anda başka elbisesi yokdu. Mübarek arkasındaki antârîyi çıkarıp, o kadına gönderdi. Namaz vakti gelince, elbisesiz mescide gidemedi. Eshab-ı kiram "radiyallahü teâlâ aleyhim ecmain", bu hâli işitince, Resul "aleyhisselam" o kadar cömerdlik yapıyor ki, gömleksiz kalıp, mescide cemaate gelemiyor. Biz de herşeyimizi fakirlere dağıtalım dediler. Allahü teâlâ, hemen İsrâ suresinin yirmidokuzuncu âyetini gönderdi. Önce habibine, hasislik etme, birşey vermemezlik yapma buyurup, sonra da, sıkıntıya düşecek ve namazı kaçıran, üzülecek kadar da dağıtma! Sadakada ortalama davran buyurdu. O gün, namazdan sonra, hazret-i Ali "kerremallahü vecheh", Resulullahın yanına gelip, (Yâ Resulallah "sallallahü aleyhi ve sellem"! Bugün, çoluk çocuğuma nafaka yapmak için sekiz dirhem gümüş ödunc almıştım. Bunun yarısını size vereyim. Kendinize antârî alınız) dedi. Resul "aleyhisselam" çarşıya çıkıp, iki dirhem ile bir antârî satın aldı. Geri kalan iki dirhem ile yiyecek almağa giderken gördü ki, bir a'mâ oturmuş, Allah rızâsı için ve Cennet elbiselerine kavuşmak için, bana kim bir gömlek verir diyordu. Almış olduğu antârîyi bu a'mâyâ verdi. A'mâ, antârîyi eline alınca, misk gibi güzel koku duydu. Bunun, Resul aleyhisselamın mübarek elinden geldiğini anladı. Çünkü, Resul aleyhisselamın bir kere giydiği herşey, eskiyip dağılsa bile, parçaları da misk gibi güzel kokardı. A'mâ dua ederek, (Yâ Rabbî! Bu gömlek hürmetine, benim gözlerimi aç) dedi. İki gözü hemen açıldı. Resul "aleyhisselam"ın ayaklarına kapandı. Resul "aleyhisselam" oradan ayrıldı. Bir dirhem ile bir antârî satın aldı. Bir dirhem ile de yiyecek satın almağa giderken, bir hizmetci kızın ağladığını gördü. (Kızım, niçin böyle ağlıyorsun?) buyurdu. Bir

yahudinin hizmetçisiyim. Bana bir dirhem verdi. Yarım dirhem ile bir şişe ve yarım dirhem ile de yağ satın al dedi. Bunları alıp gidiyordum. Elimden düştü. Hem şişe, hem de yağ gitdi. Şimdi ne yapacağımı şaşırđım dedi. Resul "aleyhisselam", son dirhemini kıza verdi. (Bununla şişe ve yağ al. Evine götür) buyurdu. Kızcağız, eve geç kaldığım için, yahudinin beni döğeceğinden korkuyorum dedi. Resul "aleyhisselam", (Korkma! Seninle birlikte gelir, sana birşey yapmamasını söylerim) buyurdu. Eve gelip, kapıyı çaldılar. Yahudi kapıyı açıp, Resulullahı "sallallahü aleyhi ve sellem" görünce şaşırıp kaldı. Yahudiye, olanı biteni anlatıp, kıza birşey yapmaması için şefaattir buyurdu. Yahudi, Resulullahın ayaklarına kapanıp, (Binlerce insanın baş tâcı olan, binlerce arslanın, emrini yapmak için beklediğiyey koca Peygamber! Bir hizmetçi kız için, benim gibi bir miskinın kapısını şereflendirdin. Yâ Resulallah! Bu kızyı senin şerefine azat Ettim. Bana imanı, islamı öğret. Huzûrunda müslüman olayım) dedi. Resul "aleyhisselam", ona müslümanlığı öğretti. Müslüman oldu. Evine girdi. Çoluğuna çocuğuna anlattı. Hepsiy müslüman oldu. Bunlar, hep Resulullahın "sallallahü aleyhi ve sellem" güzel huylarının bereketiy ile oldu.

Resul aleyhisselamın güzel huyları pek çoktur. Her müslümanın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlaklanması lazımdır. Böylece, dünyada ve ahirette felaketlerden, sıkıntılardan kurtulmak ve O iki cihan efendisinin "sallallahü teâlâ aleyhi ve sellem" şefaatine kavuşmak nasip olur.

Güzel Ahlakın Tesirleri

İslam alimleri buyuruyor ki:

Emr-i maruf buyuruyor büyükler, iki şekilde olur bugün. Eskiden üç şekildeydi ama bugün ikiye inmiştir. Bir tanesi kalem, sohbet, yazı, çiziy, yayın organları yani kültürle islamiyeti yaymak. İkincisi yaşayarak, hâl ile.

Bir zat anlatır:

Yıllarca önce, yıllarca önce, ilk komputografi dizgi makineleri çıktı, yani bilgisayarlı dizgi makineleri. İlk defa biz aldık onlardan. Bir firma aracı oldu. O firma söylediğiy tarihte getiremedi. Getiremediğiy için de dolar arttı, dolar arttığı için de biz fazla para ödemek zorunda kaldık. Ama suç onundu. Onu taahhüt etmiş, ben şu tarihte teslim edeceğim, yapacağım diye. Kendisinin hatası veyahut değil, o tarihte gelmedi. Tabi bize ek bir fatura geldi, bu dolar farkından dolayı. Arkadaşlar dediler ki, bunu hukuken ödemeyelim, çünkü suç onun. Dedim ya şimdi suçlu aramayalım, biz işimize bakalım. Makineler geldi. Demek ki o belki yetiştiremedi. Siz de parayı ödeyin. Gittik biz o firmaya, parayı ödedik. Aradan bir müddet geçti, onun sahibi geldi. Gözümün önünde adam, ama ismini unuttum şimdi. Uzun boylu, arada bir arar, hâlâ arar.

Geldiy, 15 sene yazı işleri müdürlüğünü yapmış. Çay içtik. Dedi ki, efendim benim İslamiyetle, dinle, imanla hiç alakam ve ilgim yok, ama hiç yok idi. Evet. Fakat sizin şu hareketleriniz, şu ticaret münasebetiyyle görüştüğümüz günler ve hele hele en sonda mutlak haklı olduğunuz halde o parayı ödemeniz, dedim ki bu olsa olsa İslam ahlakından doğar. Ve yemin etti adam, şahsınızda dinimi sevdim dedi. Peki dedim. Bundan sonra ben dedi hep kurbanlarımı keseceğim. Bu uçağaya falan

binmeden para veriyormuş sadaka diye, bir defa sizden duydum belayı önler diye. Ben şimdi Müslümanlığı sevdim dedi, ama sizin yüzünüzden.

İşte ikinci emr-i maruf yolu lisan-ı hâldir, yani anlatmayacaksın, İslam ahlakını içinde hazmedeceksin ve o İslam ahlakının verdiği hâl ile insanlarla görüşeceksin. O zaman insanlar mutlaka sana güvenir, inanır ve Müslümanlığı kabul eder.

Nitekim Eshab-ı kiramın hayatlarını gören, Eshab-ı kiramın hallerini gören gayr-i müslimler, o hâl üzere Müslüman olmuşlardır. Ve o şekilde İslamiyet'in yayılması ve anlatılması gayet güzel olmuştur.

Bir arkadaşla Japonya'ya gittik misafir olarak, davetli olarak. 80-90 yaşlarında bir ihtiyar japon yıllarca önce Müslüman olmuş, orda kaç bin kişinin Müslüman olmasına sebep olmuş. Çok ihlaslı bir zat. Hatta biz gittiğimiz zaman da bir japon orda Müslüman oldu. Ve o kelime-i şehadet getirirken tabi herkes duygulandı falan, sarmaşdılar. Şimdi 3 dakika evvel Allahın düşmanı, 3 dakika sonra Allahın dostu, din kardeşimiz oldu. Böyle bir manzara oldu bir gün. Neyse sohbet ediyoruz, çay içiyoruz o ihtiyarla. Dedik ki, efendim bu İslamiyet'i burada nasıl anlatıyorsunuz, nasıl yayıyorsunuz? Hani emr-i marufun hangi usülünü tatbik ediyorsunuz anlamında der gibi.

Japonlar dedi bülbül gibi anlatsan dedi dinlemez, kitap versen okumaz. Çünkü çok kibirlidir. Onlar kendilerini üstün ırk kabul ederler, hiç kimseye metelik vermezler. Ama sizi şu veya bu vesileyle, bir halinizde, bir hareketinizde kendi kafalarındaki insan biçiminin dışında bir şekil görürlerse, bu neden oldu böyle? Bu sefer incelemeye başlarlar, yani neden böyle, neden böyle, neden böyle? Eğer bunun gerçek sebebi İslamiyet'se, hiç anlatmanıza gerek kalmadan hemen gelip kelime-i şehadet getirirler. Onlara İslamiyet'i anlatmanın tek yolu yaşamak iledir. Biz toplantılar yapmak suretiyle, onları böyle çağırmak suretiyle, bu hallerimizi göstermeye uğraştık ve biz gösterdikçe de onlar dine döndüler.

Onun için arkadaş, anlatmak kolay, dinlemek de kolay, yaşamak zor. Halbuki büyükler buyurdular ki, ilimden maksat hallenmektir. İlm-i hâl diyor. İki kelimedir o. Birisi ilim, ikincisi o ilmi artık hâl, hâle çevirmek, yani yaşa artık bundan sonra, o manada ilmihal diyoruz. Onun için derler ki büyüklerimiz, lisan-ı hâl lisan-ı kâlden entakdır. Yani insanın yaşaması, neyi yaşaması, dinini yaşaması, anlatmasından çok daha etkilidir. Yine büyükler buyurdular ki, ahlak bulaşıcıdır, bulaşıcı hastalık gibidir. Onun için iyi ahlak da bulaşır, kötü ahlak da bulaşır. Onun için iyilerle beraber olmak, uyusan da faydalanırsın, uyumasan dahi, ne yaparsan yap, çünkü bulaşıcı.

Kaynaklar:

Tam İlmihal Seadet-i Ebediyye, İslam Ahlakı, dinimizislam.com sitesi.